۵ زلزله خانمان سوز:

بزرگ‌ترین زلزله‌های جهان تاکنون در گوشه و کنار مختلف دنیا اتفاق افتاده‌اند. وقوع زلزله که یکی از دردناک‌ترین بلایای طبیعی در دنیاست، خسارت‌های جانی و مالی بسیاری را می‌تواند به همراه داشته باشد. در این مقاله به بزرگ‌ترین و شدیدترین زلزله‌های جهان می‌پردازیم.

زلزله‌یا همان زمین‌لرزه نتیجه آزاد شدن سریع و ناگهانی انرژی از پوسته زمین است که درنتیجه باعث ایجاد امواج ارتعاشی می‌شود. امروز معمولاً زلزله‌های زیر ۳ ریشتر غیر محسوس می‌باشد و در مقابل زلزله‌های بالاتر از ۶ ریشتر خسارت‌های سنگینی به بار می‌آورد.

اندکی مقدمه:

زلزله چیه آخه؟

ساده بگو ببینم: قِر دادن شدید زمین و آزاد شدن انرژی شو به اسم زمین‌لرزه یا زلزله می‌شناسیم.

یکم آکادمیک تر: لرزش ناگهانی پوسته زمین به خاطر تجمع بیش‌ازحد انرژی در زیر زمین رو زلزله میگن که صفحات زمین در امتداد گسل‌ها و شکستگی‌های زمین جابجا میشن.

چی میاره؟

زلزله خشم طبیعته انگار که جان و مال مردم رو میگیره (یه چیزایی تو مایه های مسئولین ما).

خب واحدش چیه؟

ریشتر: وقتی میخوایم در مورد بزرگی و شدتش (میزان آزاد شدن انرژیش) حرف بزنیم، از ریشتر استفاده میکنن. مثلا ۸ ریشتر میگن. بزرگی زلزله از ۱ تا ۱۰ هستش و کمتر از ۴ ریشتر معمولاً حس نمی‌شود.

مِرکالی: وقتی میخوایم بدونیم بعد زلزله اثراتش تخریبش و خسارتش چقدره از این مقیاس استفاده می‌کنیم. اندازه گرفتنشم سخته. مرکالی از ۱ تا ۱۲ درجه هستش که ۱۲ اثرات تخریبی وحشتناکی داره.

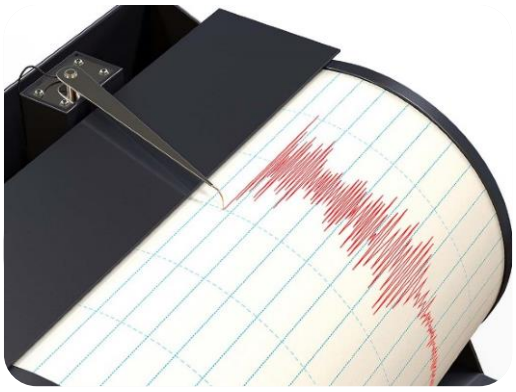

اول برین توی کلیپ مفهوم زلزله رو ببینین بعد اون بزرگ‌ترین زلزله‌ها رو مرور کنیم.

۱- والدیویا، شیلی (۹,۵ ریشتر):

زلزله‌ی والدیویا در تاریخ ۲۲ مه سال ۱۹۶۰ در شیلی اتفاق افتاد و تا به اینجا بزرگ‌ترین زلزله جهان بوده که ۱۶۵۵ نفر را کشت، به ۳ هزار نفر آسیب جانی وارد کرد و ۲ میلیون نفر را آواره کرد. این زلزله ۵۵۰ میلیون دلار خسارت به شیلی وارد کرد، ضمن این‌که سونامی باعث مرگ‌ومیر بسیاری شد و تا هاوایی، ژاپن و فیلیپین را دچار خسارات جانی و مالی کرد. منطقه‌ی گسست زلزله بیش از ۱۰۰۰ کیلومتر طول داشت. ۲ روز بعد از زلزله ابتدایی، آتش‌فشان پویهوئه فعال شد و تا چند هفته دود و خاکستر در جوی به‌اندازه ۶کیلومتر منتشر می‌کرد.

۲- پرنس ویلیام، آلاسکا (۹,۲ ریشتر):

این زلزله در تاریخ ۲۸ مارس سال ۱۹۶۴ در آلاسکا به وقوع پیوست. در مقایسه با زلزله‌ای که در شیلی آمد، این زلزله خسارات کمتری برای آلاسکا به بار آورد. بااین‌حال سونامی حاصل از این زلزله، زندگی ۱۲۸ نفر را گرفت و درمجموع ۳۱۱ میلیون دلار در آن سال خسارت وارد کرد. این زلزله بیشتر در آلاسکا و همچنین بخش‌هایی از کانادا نیز احساس شد ضمناً این سونامی تا منطقه‌ی هاوایی را تحت تأثیر قرار داد. برخی از گزارش‌ها حاکی از آن است که تکان‌های ناشی از این زلزله مهیب ۳ دقیقه طول کشیده که در نوع خود زمان بی نهایت ترسناکی را برای اهالی ساکن در این منطقه به وجود آورده است.

۳- سوماترا، اندونزی (۹,۱ ریشتر):

زلزله سوماترا در تاریخ ۲۶ دسامبر سال ۲۰۰۴ در کشور اندونزی اتفاق افتاد. این زلزله نه‌تنها ازنظر خسارات جانی و مالی، بلکه ازنظر روحی و روانی نیز تأثیرات مخربی گذاشت. درمجموع ۲۲۷۹۰۰ نفر در این سونامی جان خود را از دست دادند و یا ناپدید شدند که البته فرض بر این قرار گرفت که آن‌ها مرده‌اند. ضمن این‌که در ۱۴ کشور جنوب آسیا و شرق آفریقا بیش از ۱۷ میلیون نفر از مردم ساکن در این مناطق نیز آواره شدند. مرکز این زلزله‌ی بزرگ در ۲۵۰ کیلومتری جنوب شرق باندآسه اندونزی در عمق ۳۰ کیلومتری بوده است. چند روز بعد در ۲۸ دسامبر آتش‌فشانی نزدیکی باراتنگ، در جزایر آندامار فعال شد که به نظر می‌رسد با زلزله ارتباط داشته است!

٤- سندای، ژاپن (۹ ریشتر):

زلزله‌ی سندای تاریخ ۱۱ مارس سال ۲۰۱۱ در کشور ژاپن به وقوع پیوست. این زلزله در ادامه تبدیل به یک سونامی شد که خسارات مالی گسترده‌ای در جزایر هاوایی برای ساکنان این منطقه به وجود آورد. این سونامی باعث ایجاد موج‌هایی به ارتفاع ۹ متر در کائنا شد. تنها یک کشاورز محلی در این منطقه گزارش داد که ۶ گاوش در اثر این سونامی تلف‌شده‌اند اما هیچ گزارش دیگری مبنی بر مرگ افراد منتشر نشد.

۵- بیوبیو، شیلی (۸,۸ ریشتر):

زلزله بیوبیو و در پیامد آن سونامی‌اش، در ۲۷ فوریه‌ی سال ۲۰۱۰ در شیلی به وقوع پیوست. این زلزله و سونامی‌اش حداقل ۵۲۱ نفر کشته برجای گذاشت و ۵۶ نفر ناپدید شدند و ۱۲ هزار نفر نیز در این میان آسیب دیدند و بیش از ۸۰۰ هزار نفر آواره شدند. درمجموع در سراسر شیلی بیش از یک‌میلیون و هشتصد هزار نفر تحت تأثیر این زلزله قرار گرفتند. ضمن آن‌که خسارت مالی این زلزله بیش از ۳۰ میلیارد دلار برآورد شده است. مرکز این زلزله در ۳۳۵ کیلومتری جنوب غربی سانتیاگو، پایتخت شیلی بود و در عمق ۳۵ کیلومتری زمین اتفاق افتاد.

حرف آخر:

میخوام بدونم از نزدیک شاهد زلزله بودی؟ اصلاً توی ایران چه زلزله‌هایی رو یادت میاد؟ چند ریشتر بودن؟

گردآورنده مطالب:

مهندس اسلام اسلامی مؤلف و مدرس کتاب‌های عمرانی (ژئوتکنیک دانشگاه تهران)